မာတိကာ

အကြောင်းအရာ **စာမျက်နှာ**

စာရေးသူ၏အမှာ က
မြန်မာအသံထွက်အက္ခရာစနစ် ၁

၁။ စကားသံ

စကားသံ၏ကဏ္ဍများ ၄
ဗျည်းသံ ၅
မြန်မာဗျည်းသံများ ၅
သရုပ်ဖော်ခြင်း ၆
  ၁။ အသံဖြစ်သည့်နေရာ(ဌာန်)အရသရုပ်ဖော်ခြင်း ၆
  ၂။ အသံဖြစ်ဟန်(ဖြစ်ပုံဖြစ်နည်း)အရသရုပ်ဖော်ခြင်း ၇
  ၃။ အသံကြိုးအနေအထားအရသရုပ်ဖော်ခြင်း ၉
  ၄။ လေအားအလျော့အတင်းအရသရုပ်ဖော်ခြင်း ၁၁
  ၅။ လေထွက်ပေါက်အရသရုပ်ဖော်ခြင်း ၁၁

ဗျည်းတွဲသံ ၁၂
မြန်မာဗျည်းတွဲသံများ ၁၂
သရုပ်ဖော်ခြင်း ၁၂
  ၁။ ယ ဗျည်းတွဲခြင်း ၁၂
  ၂။ ဝ ဗျည်းတွဲခြင်း ၁၃
  ၃။ ရ ဗျည်းတွဲခြင်း ၁၄
ရှင်းလင်းချက် ၁၄

သရသံ ၁၇
မြန်မာသရသံများ ၁၈
သရုပ်ဖော်ခြင်း ၁၈
  ၁။ သရရိုးရိုးများကိုသရုပ်ဖော်ခြင်း ၁၈
  ၂။ နှာသံပါသရများကိုသရုပ်ဖော်ခြင်း ၁၉
  ၃။ ရပ်သံသရများကို သရုပ်ဖော်ခြင်း ၂၀

သရတွဲသံ ၂၀
မြန်မာသရတွဲသံများ ၂၁
သရုပ်ဖော်ခြင်း ၂၁
  ၁။ နှာသံပါသရတွဲများကိုသရုပ်ဖော်ခြင်း ၂၁
  ၂။ ရပ်သံသရတွဲများကိုသရုပ်ဖော်ခြင်း ၂၁
ကြားသရသံ ၂၂
ရှင်းလင်းချက် ၂၂

တက်ကျသံ ၂၃
မြန်မာတက်ကျသံများ ၂၄
သရုပ်ဖော်ခြင်း ၂၄
  ၁။ သံပြေကိုသရုပ်ဖော်ခြင်း ၂၄
  ၂။ သံနိမ့်ကိုသရုပ်ဖော်ခြင်း ၂၅
  ၃။ သံလေးကိုသရုပ်ဖော်ခြင်း ၂၅
  ၄။ တက်ကျသံ ၃ မျိုးနှင့် ၄ မျိုး ၂၅
  ၅။ တက်ကျသံပြောင်းသင်္ကေတများ ၂၆
  ၆။ မြန်မာသရသံ ၅၁ သံ ၂၆
ရှင်းလင်းချက် ၂၇

ဝဏ္ဏ ၂၉
မြန်မာဝဏ္ဏဖွဲ့ပုံ ၂၉
  ၁။ အစဗျည်း ၃၀
  ၂။ အလယ်ဗျည်း ၃၀
  ၃။ အဆုံးသရ ၃၀
  ၄။ အဆုံးဗျည်း ၃၀
မြန်မာဝဏ္ဏအဖွဲ့ပုံစံများ ၃၃
ရှင်းလင်းချက် ၃၃

စကားသံအဆက်အစပ် ၃၄
မြန်မာစကားသံပြောင်းလဲမှု ၃၄
စကားသံပြောင်းလဲမှုဥပဒေသများ ၃၆
ရှင်းလင်းချက် ၄၄

၂။ သဒ္ဒါ

သဒ္ဒါ၏ကဏ္ဍများ ၅၀
  ၁။ ရုပ်ရင်း ၅၁
  ၂။ စကားလုံး ၅၃
  ၃။ ပုဒ် ၅၄
  ၄။ ဝါကျခွဲ ၅၄
  ၅။ ဝါကျ ၅၅

၃။ ဝါစင်္ဂ

ဝါစင်္ဂအရေအတွက်
ဝါစင်္ဂများ
  ၁။ နာမ်
  ၂။ ကြိယာ
  ၃။ အထူးပြု
  ၄။ အာမေဍိတ်
  ၅။ ပစ္စည်း

၄။ နာမ်

နာမ်အမျိုးအစား
  ၁။ တစ်ဦးဆိုင်နာမ်
  ၂။ အများဆိုင်နာမ်
  ၃။ ဒြပ်မဲ့နာမ်

နာမ်ဖွဲ့စည်းပုံ
  ၁။ နာမ်စကားရိုး
    (က) ဝဏ္ဏတစ်ခုသာပါသော နာမ်စကားရိုး
    (ခ) ဝဏ္ဏတစ်ခုထက်ပိုသော နာမ်စကားရိုး
  ၂။ နာမ်စကားပွား
    (က) ပစ္စည်းဆက်ခြင်း
    (ခ) နှစ်ကြိမ်ထပ်ခြင်း
    (ဂ) သံညင်းကိုသံပြင်းအဖြစ်ပြောင်းခြင်း

၅၇
၆၀
၆၀
၆၀
၆၀
၆၁
၆၁

၆၃
၆၃
၆၃
၆၄

၆၄
၆၄

၆၄
၆၅
၆၆

၆၆
၇၀
၇၂

၃။ နာမ်စကားပေါင်း ၇၃

(က) နာမ် + နာမ် > နာမ် ၇၄
(ခ) နာမ် + နာမ်တု > နာမ် ၇၈
(ဂ) နာမ် + ကြိယာ > နာမ် ၇၉
(ဃ) ကြိယာ + နာမ် > နာမ် ၈၁
(င) ကြိယာ + ကြိယာ > နာမ် ၈၂
(စ) နာမ် + နာမ် + နာမ် > နာမ် ၈၃
(ဆ) နာမ် + ကြိယာ + နာမ် > နာမ် ၈၄
(ဇ) နာမ် + နာမ် + နာမ် + နာမ် > နာမ် ၈၅
(ဈ) နာမ် + ကြိယာ + နာမ် + ကြိယာ > နာမ် ၈၇
(ည) ကြိယာ + နာမ် + ကြိယာ + နာမ် > နာမ် ၈၈
(ဋ) ချဲ့ထွင်ပေါင်းစပ်သောနာမ်စကားပေါင်းများ ၉၀
(ဌ) အတိုကောက်နာမ်များ ၉၁

ရှင်းလင်းချက် ၉၂

မျိုးကွဲနာမ်များ ၉၆

၁။ ပုဂ္ဂိုလ်နာမ်စား ၉၆

(က) ပြောသူနာမ်စား ၉၇
(ခ) နာသူနာမ်စား ၉၈
(ဂ) အပြောခံနာမ်စား ၉၉

ရှင်းလင်းချက် ၁၀၀

၂။ အညွှန်းနာမ်စား

(က) ဒီ
(ခ) ဟို

ရှင်းလင်းချက်

၃။ အမေးနာမ်စား

(က) ဘယ်
(ခ) ဘာ

ရှင်းလင်းချက်

၄။ အစားသုံးနာမ်

(က) လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းအမည်
(ခ) ဆွေမျိုးစပ်နာမ်
(ဂ) လေးစားဖွယ်အလုပ်အကိုင်ပြနာမ်

ရှင်းလင်းချက်

၅။ ကြိယာ

ကြိယာအမျိုးအစား

၁။ အပြုအမူပြကြိယာ
၂။ အမူအရာပြကြိယာ
၃။ အခြေအနေပြကြိယာ
၄။ ဂုဏ်ရည်ပြကြိယာ

လှုပ်ရှားကြိယာနှင့် မလှုပ်ရှားကြိယာ
အပြုအမူပြကြိယာနှင့် အခြေအနေပြကြိယာစုံတွဲများ

၁၀၃
၁၀၃
၁၀၄
၁၀၅
၁၀၆
၁၀၇
၁၀၇
၁၀၈
၁၀၈
၁၀၉
၁၁၀
၁၁၁
၁၁၂
၁၁၇
၁၁၇
၁၁၇
၁၁၈
၁၁၈
၁၁၈
၁၁၉

ကြိယာဖွဲ့စည်းပုံ ၁၂၁
၁။ ကြိယာစကားရိုး ၁၂၁
(က) ဝဏ္ဏတစ်ခုသာပါသောကြိယာစကားရိုး ၁၂၁
(ခ) ဝဏ္ဏတစ်ခုထက်ပိုသောကြိယာစကားရိုး ၁၂၁
၂။ ကြိယာစကားပွား ၁၂၂
မ- ရှေ့ဆက် + ကြိယာ > ကြိယာ ၁၂၂
၃။ ကြိယာစကားပေါင်း ၁၂၂
(က) ကြိယာ + ကြိယာ > ကြိယာ ၁၂၂
(ခ) နာမ် + ကြိယာ > ကြိယာ ၁၃၁
ရှင်းလင်းချက် ၁၃၂

၆။ အထူးပြု

အထူးပြုအမျိုးအစား ၁၃၅
၁။ အမူအရာပြအထူးပြု ၁၃၆
၂။ အခြေအနေပြအထူးပြု ၁၃၆
၃။ ဂုဏ်ရည်ပြအထူးပြု ၁၃၆
၄။ ပမာဏပြအထူးပြု ၁၃၇
၅။ အချိန်ပြအထူးပြု ၁၃၇
အထူးပြုဖွဲ့စည်းပုံ ၁၃၈
၁။ အထူးပြုစကားရိုး ၁၃၈
(က) ဝဏ္ဏတစ်ခုသာပါသောအထူးပြု ၁၃၈
(ခ) ဝဏ္ဏတစ်ခုထက်ပိုသောအထူးပြု ၁၃၉
၂။ အထူးပြုစကားပွား
(က) အဆက်ပစ္စည်းဆက်ခြင်း
(ခ) နှစ်ကြိမ်ထပ်ခြင်း
၃။ အထူးပြုစကားပေါင်း
(က) နာမ် + နာမ် > အထူးပြု
(ခ) နာမ် + ကြိယာ > အထူးပြု
(ဂ) ကြိယာ + ကြိယာ > အထူးပြု
(ဃ) ကြိယာ + ကြိယာတု > အထူးပြု
(င) နာမ် + နာမ် + ကြိယာ > အထူးပြု
(စ) ကြိယာ^{၂} + ကြိယာ > အထူးပြု
(ဆ) နာမ် + နာမ် + နာမ် + နာမ် > အထူးပြု
(ဇ) နာမ် + ကြိယာ + နာမ် + ကြိယာ > အထူးပြု
(ဈ) ကြိယာ + ကြိယာ + ကြိယာ + ကြိယာ > အထူးပြု
(ည) အသံတူကပ် + ကြိယာစကားပေါင်း > အထူးပြု
နာမ်၊ ကြိယာတို့ဖြင့် အထူးပြုခြင်း
ရှင်းလင်းချက်

၁၃၉
၁၃၉
၁၄၈
၁၅၁
၁၅၁
၁၅၁
၁၅၂
၁၅၂
၁၅၃
၁၅၃
၁၅၄
၁၅၄
၁၅၈
၁၅၈
၁၅၉
၁၆၀

၇။ အာမေဋိတ်

အာမေဋိတ်အမျိုးအစား ၁၆၃
အာမေဋိတ်ဖွဲ့စည်းပုံ ၁၆၄
၁။ ဝဏ္ဏတစ်ခုသာပါသောအာမေဋိတ် ၁၆၄
၂။ ဝဏ္ဏတစ်ခုထက်ပိုသောအာမေဋိတ် ၁၆၄
အာမေဋိတ်အသုံး ၁၆၅
၁။ အာမေဋိတ်ချည်းသက်သက်ပြောဆိုခြင်း ၁၆၅
၂။ နှုတ်ပြောဝါကျ၏အစတွင်အာမေဋိတ်ထည့်၍ပြောဆိုခြင်း ၁၆၆
၃။ နှုတ်ပြောဝါကျ၏အဆုံးတွင်အာမေဋိတ်ထည့်၍ပြောဆိုခြင်း ၁၆၇
မြည်သံစွဲအာမေဋိတ် ၁၆၈
နာမ်စားအာမေဋိတ် ၁၆၉
နာမ်၊ ကြိယာ၊ အထူးပြုတို့ကို အာမေဋိတ်အဖြစ်သုံးခြင်း ၁၇၀
ရှင်းလင်းချက် ၁၇၁

၈။ ပစ္စည်း

ပစ္စည်းအမျိုးအစား ၁၇၂
၁။ စကားပွားပစ္စည်း ၁၇၃
(က) ရှေ့ဆက်စကားပွားပစ္စည်း ၁၇၃
(ခ) ကြားဆက်စကားပွားပစ္စည်း ၁၇၃
(ဂ) နောက်ဆက်စကားပွားပစ္စည်း ၁၇၃
၂။ နောက်ဆက်ပစ္စည်း ၁၇၄
(က) နာမ်နောက်ဆက်ပစ္စည်း ၁၇၄
(ခ) ကြိယာနောက်ဆက်ပစ္စည်း ၁၇၉
၃။ နောက်လိုက်ပစ္စည်း
(က) နာမ်နောက်လိုက်ပစ္စည်း
(ခ) ကြိယာနောက်လိုက်ပစ္စည်း
ရှင်းလင်းချက်

၉။ ပုဒ် – ၁ (နာမ်ပုဒ်)

နာမ်ပုဒ်ဖွဲ့စည်းပုံ
၁။ ဦးဆောင်နာမ်၏ရှေ့တွင် ‘နာမ်ထောက်’တွဲ၍ဖွဲ့စည်းခြင်း
ဦးဆောင်နာမ်၏ရှေ့တွင်တွဲသောနာမ်ထောက် (ရှေ့နာမ်ထောက်)များ
(က) နာမ်အထူးပြုစကားလုံး
(ခ) နာမ်အထူးပြုပုဒ်
(ဂ) ပိုင်ဆိုင်မှုပြပုဒ်
၂။ ဦးဆောင်နာမ်၏ နောက်တွင် ‘နာမ်ထောက်’တွဲ၍ ဖွဲ့စည်းခြင်း
ဦးဆောင်နာမ်၏နောက်တွင် တွဲသောနာမ်ထောက် (နောက်နာမ်ထောက်)များ
(က) နာမ်အထူးပြုစကားလုံး
(ခ) နာမ်အများပြစကားလုံး
(ဂ) မျိုးပြစကားလုံး
(ဃ) အတိုင်းအဆပြစကားလုံး
(င) ကြိယာနှင့်ဆက်သွယ်မှုပြပစ္စည်း
ရှင်းလင်းချက်

၁၈၉
၁၈၉
၁၉၁
၁၉၅
၁၉၉
၁၉၉
၁၉၉
၂၀၀
၂၀၀
၂၀၁
၁၉၉
၂၀၃
၂၀၃
၂၀၄
၂၀၇
၂၁၃
၂၁၄
၂၁၅

၁၀။ ပုဒ် – ၂ (ကြိယာပုဒ်)

ကြိယာပုဒ်ဖွဲ့စည်းပုံ ၂၁၇
- ၁။ ဦးဆောင်ကြိယာ၏ရှေ့တွင် 'ကြိယာထောက်' တွဲ၍ဖွဲ့စည်းခြင်း ၂၁၇
  ဦးဆောင်ကြိယာ၏ရှေ့တွင် တွဲသောကြိယာထောက် (ရှေ့ကြိယာထောက်)များ ၂၁၇
- ၂။ ဦးဆောင်ကြိယာ၏နောက်တွင် 'ကြိယာထောက်' တွဲ၍ဖွဲ့စည်းခြင်း ၂၁၇
  ဦးဆောင်ကြိယာ၏နောက်တွင်တွဲသောကြိယာထောက် (နောက်ကြိယာထောက်)များ ၂၂၀

ရှင်းလင်းချက် ၂၂၃

၁၁။ ဝါကျခွဲနှင့်ဝါကျ

ဝါကျခွဲအမျိုးအစား ၂၂၆
- ၁။ ပဓာနဝါကျခွဲ ၂၂၆
- ၂။ မှီခိုဝါကျခွဲ ၂၂၇
  - (က) နာမ်ဝါကျခွဲ ၂၂၇
  - (ခ) ကြိယာအထူးပြုဝါကျခွဲ ၂၂၈
  - (ဂ) နာမ်အထူးပြုဝါကျခွဲ ၂၂၈

ဝါကျအမျိုးအစား ၂၂၉
- ၁။ ဖော်ပြဝါကျ ၂၃၀
  - (က) အဟုတ်ဝါကျ ၂၃၀
  - (ခ) မဟုတ်ဝါကျ (အငြင်းဝါကျ) ၂၃၀
- ၂။ အမေးဝါကျ
  - (က) အဟုတ်ဝါကျ
  - (ခ) မဟုတ်ဝါကျ
- ၃။ စေခိုင်းဝါကျ
  - (က) အဟုတ်ဝါကျ
  - (ခ) မဟုတ်ဝါကျ (တားမြစ်ဝါကျ)
- ၄။ ဆန္ဒဖော်ဝါကျ
  - (က) အဟုတ်ဝါကျ
  - (ခ) မဟုတ်ဝါကျ

ဖွဲ့စည်းပုံအရ ဝါကျ ၂ မျိုး(ဝါကျရိုးနှင့်ဝါကျရော)

ဝါကျရိုးဖွဲ့စည်းပုံ
- ၁။ ဖော်ပြဝါကျဖွဲ့စည်းပုံ
  - (က) ကတ္တားပုဒ်
  - (ခ) အခြားပုဒ်များ
  - (ဂ) ကြိယာပုဒ်
- ၂။ အမေးဝါကျဖွဲ့စည်းပုံ
- ၃။ စေခိုင်းဝါကျဖွဲ့စည်းပုံ
- ၄။ ဆန္ဒဖော်ဝါကျဖွဲ့စည်းပုံ
- ၅။ မဟုတ်ဝါကျများဖွဲ့စည်းပုံ
  - (က) မ-ရှေ့ဆက်ထည့်ပုံ
  - (ခ) မဟုတ်ဝါကျပုံစံများ

၂၃၀
၂၃၀
၂၃၁
၂၃၁
၂၃၁
၂၃၁
၂၃၁
၂၃၂
၂၃၂
၂၃၂
၂၃၃
၂၃၄
၂၃၄
၂၃၅
၂၃၇
၂၃၈
၂၄၀
၂၄၀
၂၄၂
၂၄၂
၂၄၄

ဝါကျရောဖွဲ့စည်းပုံ ၂၄၇
နောက်ဆက်ပစ္စည်းနှင့်နောက်လိုက်ပစ္စည်းအသုံးများ ၂၄၉
  ၁။ ဝါကျတွင်းနောက်ဆက်ပစ္စည်းနှင့် နောက်လိုက်ပစ္စည်းအသုံး ၂၄၉
  ၂။ ဝါကျအဆုံးသတ်နောက်ဆက်ပစ္စည်းနှင့် နောက်လိုက်ပစ္စည်းအသုံး ၂၅၁
ဝါကျတွင်းပုဒ်အစီအစဉ် ၂၅၂
ဝါကျတွင်စကားမြုပ်ခြင်း ၂၅၅
  ၁။ ကတ္တားမြုပ်ခြင်း ၂၅၅
  ၂။ ကြိယာမြုပ်ခြင်း ၂၅၇
  ၃။ ကတ္တားနောက်ဆက်မြုပ်ခြင်း ၂၅၉
  ၄။ ကံနောက်ဆက်မြုပ်ခြင်း ၂၅၉
  ၅။ ကြိယာနောက်ဆက်မြုပ်ခြင်း ၂၆၁
ဝါကျတွင်စကားထပ်သုံးခြင်း ၂၆၂
အပြောဝါကျလေသံ ၂၆၄
တုံ့ပြန်ဝါကျများ ၂၆၆
ဝါကျကိုခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း ၂၆၇
ရှင်းလင်းချက် ၂၇၃

ကျမ်းကိုးစာရင်း ၂၇၇
အက္ခရာစဉ်အညွှန်း ၂၇၉